

Анотація на вибірккову навчальну дисципліну «Соціологія повсякдення»

Рівень вищої освіти – *перший (бакалаврський) рівень вищої освіти*

Галузь знань – *05 Соціальні і поведінкові науки*

Спеціальність – *054 Соціологія*

Освітньо-професійна програма – *«Соціологія»*

Кількість кредитів – *4,5*

Рік підготовки – *4, семестр – 7*

Компонент освітньої програми: *вибірковий*

Мова викладання: *українська*

Викладачі: Кацьора Олександр Валентинович, кандидат соціологічних наук, доцент кафедри соціології та соціальної роботи, e-mail: oleksandr.katsora@uzhnu.edu.ua

Опис дисципліни

1. Актуальність курсу. Соціологія повсякдення посідає важливе місце в системі спеціальних соціологічних теорій. Теоретичне значення соціології повсякденності пов'язане з такими питаннями методологічного характеру, як термінологія, критерії відбору методик, методів і способів обробки інформації, інтерпретація та розуміння вербальної і невербальної знакової інформації в процесі людських повсякденних практик, ефективність результатів практик в цілому. В основі концепції повсякденності знаходиться ідея самоцінності «життєвого світу» суб'єкта, з яким співвідносяться усі інші види раціональності і форми ідеального відображення дійсності. Аналіз повсякденності важливий тому, що вона всезагальна, це – інтерсуб'єктивний світ значень, які поділяють більшість людей. Саме тому повсякденність стає вихідним пунктом для розуміння різних складних явищ духовного життя.

2. Метою дисципліни є вивчення соціальних процесів мікрорівня, які займають одну з домінуючих позицій в житті сучасної людини, її повсякденній життєдіяльності.

Завдання курсу: сформувати у майбутніх соціологів знання про основні методологічні принципи вивчення соціальних процесів мікрорівня, про застосування конкретних методів соціологічних досліджень в цій сфері, про різні підходи та можливі варіанти інтерпретації результатів вивчення повсякденних практик.

3. Проблематика (зміст дисципліни), яка буде розглянута у процесі вивчення навчальної дисципліни.

1. Сутність та теоретичні засади соціології повсякденності
2. Теорія та історія життєвих практик
3. Повсякденна реальність як соціологічна проблема
4. Теоретичні підходи до вивчення повсякденності
5. Міждисциплінарний характер повсякденності

6. Феномен повсякденності. Історія і культура повсякденності
7. Феноменологічна соціологія повсякденності
8. Розуміння повсякденності через парадигму соціального обміну
9. Етнометодологія Г.Гарфінкеля
10. Нова повсякденність глобального світу

4. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми в здобувачів повинні бути сформовані такі компетентності:

– загальні: здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях (ЗК01); здатність бути критичним і самокритичним (ЗК04); здатність діяти соціально відповідально та свідомо (ЗК06); здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями (ЗК08); здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя (ЗК12);

– фахові: здатність оперувати базовим категоріально-понятійним апаратом соціології (СК01); здатність до опанування та використання основних класичних та сучасних соціологічних теорій (СК02); здатність аналізувати соціальні зміни, що відбуваються в Україні та світі в цілому (СК03); здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації (СК06); здатність до соціологічної рефлексії стосовно теоретичних та прикладних аспектів здійснення дослідницької та аналітичної роботи щодо соціальних змін (СК14); здатність до адаптації та професійного реагування на виклики соціальних трансформацій (СК16).

ЛІТЕРАТУРА

1. Ємельяненко Є.О. Виклики та загрози маргіналізації українського суспільства: гуманітарний вимір: монографія. Запоріжжя: КСК-Альянс, 2016. 398 с.
2. Лепський М.А. Якісні методи соціального прогнозування: методологія, методика, практика: підручник. Запоріжжя: КСК-Альянс, 2016. 440 с.
3. Павленко І.О. Феномен розвитку соціального світу у вимірі взаємозв'язку миру та війни: монографія. Запоріжжя: КСК-Альянс, 2017. 201 с.
4. Симончук О. Повсякденне життя. Соціологія: навч. посіб. / за ред. С.О. Макеєва. Київ, 2005. С. 290-343.
5. Основи стратегічного прогнозування політичних ситуацій та процесів: навч. посіб. / В.І.Воловик, М.А.Лепський, Е.А.Гугнін, І.О.Кудінов та ін. Запоріжжя: ЗНУ, 2015. 464 с.
6. Теорія прийняття рішень у міжнародних відносинах: навч. посіб. до лекційного курсу. Київ: Кобза, 2003. 208 с.